

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Антикризове управління

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Маркетинг

Менеджмент організацій і адміністрування

Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Спеціальність 073 Менеджмент

075 Маркетинг

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,

Протокол № 3 від 23 листопада 2023 р.

1. Загальна інформація			
Назва дисципліни	Антикризове управління		
Викладач	Савків У.С., к.е.н., доцент кафедри менеджменту і маркетингу		
Контактний телефон викладача	+38(067)2801800		
Е-mail викладача	uliana.savkiv@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Очний та заочний		
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.		
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua		
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій		
2. Анотація до курсу			
<p>Антикризове управління – важлива складова системи управління, оскільки дозволяє організаціям та урядовим структурам ефективно реагувати на непередбачені ситуації, кризові події та загрози. Вивчення антикризового управління сприяє підвищенню стійкості та резильєнтності суспільства, допомагає зменшити вплив кризових ситуацій на економіку, безпеку та добробут громадян. Застосування методів антикризового управління сприяє покращенню комунікації, співпраці та координації між різними секторами і органами влади, що є ключовими для успішного управління. Вивчення дисципліни «Антикризове управління» допомагає розробляти стратегії запобігання кризам, швидко та ефективно реагування на них, а також сприяє підвищенню загального рівня безпеки та стабільності, забезпечує підготовку кваліфікованих кадрів, які можуть працювати в сфері управління кризами та робити світ стійким до загроз.</p>			
3. Мета та цілі курсу			
<p>Метою курсу є формування у студентів ґрунтовних знань з теорії та практики антикризового управління підприємством, системного розуміння природи кризових явищ та розкриття стратегічних вимірів управлінської діяльності в умовах нестабільності, ефективного використання інструментарію антикризового управління, спрямованого на формування навичок аналізу та прийняття обґрунтованих рішень, необхідних для успішної реакції на виклики, які виникають у сфері управлінської діяльності під час кризових сценаріїв.</p>			
4. Програмні компетентності та результати навчання			
<p>Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.</p>			
Програмні результати навчання			
Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.			
5. Організація навчання			
Обсяг курсу – 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		20	
семінарські		18	
самостійна робота		52	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни

VI	073 Менеджмент	третій	вибіркова
----	----------------	--------	-----------

Тематика навчальної дисципліни		
Тема, план	Форма заняття	Кількість годин
Тема 1. Основи теорії циклів і криз 1.1 Поняття циклів і криз на макрорівні та мікрорівні. 1.2 Сутність економічного циклу. 1.3 Види циклів та їх специфіка.	Лекція, семінарське заняття	4
Тема 2. Кризи підприємства і завдання антикризового управління 2.1 Загальні поняття про кризу та кризові явища. 2.2 Життєвий цикл підприємства. 2.3 Види криз підприємства.	Лекція, семінарське заняття	4
Тема 3. Сутність та специфіка антикризового управління підприємством 3.1 Економічний механізм кризового стану підприємства. 3.2 Сутність, мета та функції антикризового управління. 3.3. Специфіка системи, процесів та механізмів антикризового управління підприємством	Лекція, семінарське заняття	6
Тема 4. Стратегічні аспекти антикризового управління підприємством 4.1 Економічний механізм кризового стану підприємства 4.2 Сутність мета та функції антикризового управління антикризового управління. 4.3 Специфіка системи, процесів та механізмів антикризового.	Лекція, семінарське заняття	4
Тема 5. Концептуальні положення діагностики кризи розвитку підприємства 5.1 Сутність та завдання діагностики кризи розвитку підприємства. 5.2 Особливості аналізу фінансово-господарської діяльності в залежності від фази прояву кризи. 5.3 Модель процесу діагностики кризи розвитку підприємства.	Лекція, семінарське заняття	6
Тема 6. Діагностика потенціалу виживання підприємства 6.1 Потенціал виживання підприємства. 6.2 Ресурсні передумови виживання підприємства. 6.3 Оцінювання можливостей розвитку підприємства.	Лекція, семінарське заняття	4

<p>Тема 7. Антикризова програма підприємства і формування системи антикризового управління</p> <p>7.1 Сутність антикризової програми підприємства.</p> <p>7.2 Процес формування антикризової програми підприємства.</p> <p>7.3 Методи (заходи) антикризового управління.</p> <p>7.4. Характеристика антикризових заходів.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>6</p>
<p>Тема 8. Контроль за виконанням антикризової програми підприємства</p> <p>8.1. Контроль як функція антикризового управління.</p> <p>8.2. Організація контролю за реалізацією антикризової програми.</p> <p>8.3. Концепція контролінгу.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>4</p>

<p>6. Система оцінювання курсу</p>	
	<p>100 балів: залік виставляється на підставі поточних оцінок (VI семестр); Зараховано – “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок практичних завдань, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p>
<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Зараховано – “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні помилки навчального матеріалу, вміє застосувати його для розв’язання завдань, допускає окремі несуттєві помилки;</p> <p>Зараховано – “задовільно” – студент володіє більшою частиною навчального матеріалу, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних завдань, інколи невірно формулює судження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>Незараховано – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p> <p>Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання в кожному навчальному семестрі (80 %); – тестування в Системі дистанційного навчання (20 %). <p>Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті (студент повинен отримати п’ять і більше оцінок) шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за практичні заняття 80 балів. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття курсу. Якщо студент пропустив заняття (лекційні чи семінарські) без поважної причини, він зобов’язується відпрацювати їх. Студенти зобов’язані дотримуватися термінів визначених для виконання тих видів робіт, які передбачені курсом.</p> <p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем.</p>

		Накопичування балів під час вивчення дисципліни (6-й семестр)								
		№ теми								Разом
Вид роботи		1	2	3	4	5	6	7	8	
Семінарське заняття		10	10	10	10	10	10	10	10	80
Самостійна робота (тестування та інші види робіт)		5		5		5		5		20
Максимальна кількість балів		100								
Вимоги до письмових робіт		<p>При розв'язанні задач, виконанні практичних завдань студент має детально та послідовно описати хід виконання письмової роботи.</p> <p>Для студентів денної форми навчання передбачено виконання завдань письмово у визначені терміни.</p> <p>Для студентів заочної форми навчання передбачено виконання роботи в електронному варіанті, які мають бути здані за 10 днів до початку сесії.</p>								
Семінарські заняття		<p>Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з дисципліни, вирішення практичних завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою семінарські заняття є послідовним етапом навчання, який пов'язує теоретичне навчання і практичне застосування набутих знань, передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за семінарське заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>								
Умови допуску до підсумкового контролю		Протягом семестру студент повинен отримати в підсумку не менше 50 балів, пропущенні заняття повинні бути відпрацьовані.								
Самостійна робота		<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Антикризове управління» складає 90 годин. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника (https://d-learn.pro/developer/course/view/3642).</p>								
7. Політика курсу										
<p>Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).</p> <p>Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення та проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений для контролю самостійної роботи період згідно графіку навчального процесу.</p> <p>Академічну заборгованість студент здає відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.</p>										

Вживати їжу та напої під час занять в аудиторії забороняється (крім води або за медичними показаннями).

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил.

Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а "нб" округляється.

Індивідуальні завдання виконуються відповідно до затверджених кафедрою вимог.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, довідка від лікаря з зазначенням періоду хвороби).

У студентів є можливість отримати додатковий бал до підсумкової оцінки, пройшовши онлайн курс на платформі Prometheus. Сертифікат потрібно надіслати на електронну адресу uliana.savkiv@pnu.edu.ua не пізніше ніж за 5 днів до останнього практичного заняття за розкладом. Приймаються також сертифікати, які підтверджують проходження курсу студентом і на інших платформах неформальної освіти (курс повинен доповнювати знання з дисципліни). Попередньо студент погоджує з викладачем коректність обраного курсу (лист-погодження надіслати на електронну адресу uliana.savkiv@pnu.edu.ua)

8. Рекомендована література

1. Антикризовий менеджмент : конспект лекцій / уклад. Хоржан О. О.; Державний університет телекомунікацій. К., 2014. 223 с.
2. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління / Т. С. Клебанова, О. М. Бондар, О. В. Мозенков та ін.; за ред. О. В. Мозенкова. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2003. 272 с.
3. Белаї С. В. Державні механізми протидії кризовим явищам соціально-економічного характеру: теорія, методологія, практика : монографія Х. : Вид-во НАНГУ, 2015. 349 с.
4. Боронос В. Г., Плікус І. Й. Управління фінансовою санацією підприємства. Суми : Сумський державний університет, 2014. 457 с.
5. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. К. : ЦУЛ. 2013. 504 с.
6. Гомонай-Стрижко М. В., Якімцов В. В. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. Львів : НЛТУ України, 2013. 108 с.
7. Ковалевська А. В. Конспект лекцій з дисципліни «Антикризове управління підприємством». Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 140 с.
8. Коваленко В. В., Суганяка М. В., Фучеджи В. І. Антикризове фінансове управління в системі суб'єктів економічної діяльності: методи та інструменти оцінювання: монографія. Одеса, 2013. 381 с.
9. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. Київ : Кондор, 2008. 374 с.
10. Крупка М. І., Рубаха М. В., Барилук І. В. Стратегії фінансування розвитку бізнес-структур в Україні : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 310 с.
11. Кульчій О. І. Антикризове управління : навч. посіб. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 120 с.
12. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. 824 с.

13. Портна О. В., Єршова Н. Ю., Юр'єва І. А. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. 2-ге видання, стереотипне. Львів : Магнолія 2006, 2019. 283 с.
14. Савків У.С. Система управління ризиками підприємства в умовах воєнного стану. Фінансово-економічна діяльність суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. Міжнародний науково-практичний форум (м. Кам'янець-Подільський, 20-21 жовтня 2022р.). Кам'янець-Подільський: НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут». 2022. С. 144-145.
15. Савків У.С., Кузьмін Т.Л. Удосконалення ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності в умовах цифрової економіки. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. : науковий журнал. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2023. Вип. 19. Т. 2. С.87-95.
16. Савків У.С., Сидор Г.В. Фінансовий контролінг підприємства. Науковий простір України : сучасні виклики та загрози: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Вінниця, 20-21 жовтня 2022 р.: у 2-х т. Т.1. Ч.2. / За заг. ред. В.І. Мельник. Тернопіль : Крок, 2022. С. 69–72.
17. Савків У.С., Сидор Г.В., Тимків А.О. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності в умовах війни. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (Серія: Економіка та управління в нафтогазовій промисловості), 2022. 2(26). С. 79 – 87.
18. Савків У. С., Сидор Г. В., Тимків А. О. Цифровізація – сучасний вектор розвитку економіки в Україні. Сталий розвиток економіки, суспільства та підприємництва : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Івано-Франківськ, 27–28 квіт. 2023 р.). Івано-Франківськ, 2023. С. 29–31.
19. Serhii Arefiev, Iryna Shevchenko, Ulyana Savkiv, Dmytro Hovsieiev, Yurii Tsizhma. Management of the global competitiveness of companies in the field of electronic commerce in the conditions of digitalization. Journal of Theoretical and Applied Information Technology 28th February 2023. Vol.101. No 4
20. Скібіцька Л. І., Матвеев В. В., Щелкунов В. І., Подреза С. М. Антикризоровий менеджмент : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2014. 584 с.
21. Тюріна Н. М., Карвацка Н. С., Грабовська І. В. Антикризорове управління : навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. К. : ЦУЛ, 2012. 448 с.
22. Шевченко Л. С. Стратегічний бізнес-консалтинг : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 302 с.
23. Шевченко Л. С. Стратегічний інноваційний менеджмент : навч. посіб. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 155 с.

